

سرمقاله

مناسبات آسیب پذیر افغانستان و پاکستان

حفیظ الله زکی

پس از انفجارهای پی در پی در کابل که به گشته و زخمی شدن بیش از پنجمد تن از شهروندان کشور انجامیده، خشم مردم و حکومت نسبت به سیاست های پاکستان دوباره تشدید شد. افغانستان که پس از تشکیل حکومت وحدت ملی سعی نمود مناسبات کجدار و مریز خود را با پاکستان ترمیم کند و در سایه همکاری صادقانه با کشور پاکستان توجه آن کشور را به مسأله صلح و تأمین امنیت در افغانستان جلب نماید، این تلاش ها با حملات انتحاری در کابل به بن بست انجامید.

از سوی دیگر دور اول مذاکرات صلح میان حکومت افغانستان و نمایندگان طالبان، با اعلام مرگ ملا عمر رهبر طالبان بار دگر در حالت ابهام قرار گرفت.

ویژگی و تسلسل رویدادهای مرتبط با صلح و گفتگو با طالبان نشان می دهد که وقوع این رویدادها اتفاقی نبوده است. اگر چه در پاکستان نیز سیاست های خارجی و بخصوص سیاست های منطقه ای به دست نظامیان آن کشور است و جنرالان کار کشته نظامی پاکستان است که نوع سیاست آن کشور را در قبال کشورهای منطقه تعیین می کنند:

اما در مسأله صلح و گسترش مناسبات سیاسی و اقتصادی با افغانستان، مقامات نظامی و ملکی پاکستان باهم توافق داشتند. به نظر می رسد که این رویکردهای مسالمت جویانه مؤثر واقع شده و جانب پاکستان اطمینان پیدا کرده است که باید در راستای صلح و برقراری امنیت در افغانستان تلاش کند.

حال سؤال این است که اگر افغانستان و پاکستان می خواستند در روابط خود تجدید نظر کنند و تنش های گذشته را از بین ببرند، پس چرا به یکباره حوادثی اتفاق می افتد که بر مناسبات دو کشور سایه می افکند و تلاش های هر دو جانب را برای گسترش روابط با ناکامی مواجه می سازد؟

دو احتمال را می توان در این رابطه با اهمیت دانست:

۱- قرارداد امنیتی میان افغانستان و پاکستان. این قرارداد با اعتراضات گسترده در درون و بیرون نظام سیاسی کشور مواجه شد. پارلمان کشور موضع بسیار محکم و شدیدی در رابطه به انقضای این قرارداد اتخاذ کرد. پرسش ها و اعتراض هایی که در قبال امضای این سند صورت گرفت، حکومت را مجبور ساخت تا امضای آن را انکار و یا توجیه نماید.

اگر چه حکومت و مقامات امنیتی در نهایت اعلام کردند که این سند نهایی نشده و اعتبار حقوقی ندارد؛ اما تا هنوز در مورد محتوا و در باره چگونگی و چرایی امضای این سند پرسش های بی پاسخی وجود دارد که سبب بعضی از نگرانی ها در میان مردم و کارشناسان گردیده است.

حکومت سعی کرده تمامی این پرسش ها را با سکوت بگذراند و موضوع سند امنیتی را از سر زبانها بیندازد. گفته می شود که مقامات امنیتی پاکستان گفته که این سند امضا شده و دارای اعتبار می باشد.

به هر حال وضعیت گنگ این سند امنیتی و واکنش بسیار تند مردم در قبال امضای این سند، ممکن است پاکستان را وا داشته باشد که برای تحت فشار قرار دادن حکومت افغانستان، بار دگر ناامنی را در این کشور تشدید نماید. حملات انتحاری هفته های اخیر و اعلام مرگ ملا عمر در این زمان که تأخیر مذاکرات صلح و اختلاف میان گروه طالبان را در پی داشت، ممکن است در پیوند به این مسأله صورت گرفته باشد.

۲- این مسأله کامل روشن است که برخی حلقات قدرتمند و دارای نفوذ هم در حکومت افغانستان وهم در حکومت پاکستان با پروسه صلح با طالبان مخالف می باشند. در سال های گذشته نیز روند صلح در افغانستان از سوی برخی حلقات خاص در هر دو کشور سیوتاز شده است.

بهبود روابط میان افغانستان و پاکستان و پیشرفت های بیسابقه ای که در روند صلح مشاهده گردید، ممکن است این حلقات را به تخریب روند مذاکرات صلح وادار کرده باشد.

تنش در روابط دو طرف به هر دلیلی که بوده باشد؛ بی گمان به نفع دو جانب نخواهد بود و امید می رود که مقامات هر دو کشور با پیگیری قشای مرتب به مناسبات دو کشور، راهبردهایی را در پیش بگیرند که منافع هر دو کشور در آن لحاظ شود.

بامیان، بر بام فرهنگ کشور

عبدالله هروی

قرار داده است. چنانچه گفته می شود که جنابیت های توریستی بامیان، این منطقه را در صدر فهرست جهانگردان خارجی قرار داده است.

هرچند جنابیت فراموش نشدنی و نابخشودنی طالبان در نابودی پست های بامیان و آثار باستانی، بامیان و مهمانان این خطه را از مشاهده و دیدار شکوه تاریخی آن محروم ساخته است اما با وجود این ، سلاله هزاران گردشگر و محقق خارجی برای دیدن از این خطه و انجام تحقیق تاریخی و باستانی مهمان بامیان می گردیده و بطور طبیعی در آمد نسبتا هنگفتی را نصیب دولت می نماید.

برگزاری جشنواره سارک و دیگری هفتمین جشنواره راه ابریشم دو افتخار بزرگی است که نصیب مردم شریف بامیان می گردد.

گزارش ها حاکی از آنست که از مدت ها قبل آمادگی ها برای برگزاری این جشنواره ها گرفته شده است.

چنانچه والی بامیان از آمادگی های لازم برای برگزاری این جشن ها خبر داده گفته است:

برای برگزاری دو جشنواره بزرگ هه تدابیر و آمادگی های لازم گرفته شده و هیچگونه مشکل جدی وجود ندارد.

وی در ادامه افزود که برگزاری دومین جشنواره بین المللی سارک و هفتمین جشنواره راه ابریشم، برای این ولایت اهمیت تاریخی، فرهنگی و تمدنی دارد

و با برگزاری این جشنواره ها، فرهنگ و تاریخ بامیان به جهان معرفی می شود. از سوی دیگر فرهنگیان، هنرمندان و صنعتکاران بامیانی نیز آمادگی گرفته اند تا در این جشنواره ها، فرهنگ، هنر و رسم و رواج های شان را برای جهانیان به نمایش بگذارند.

لازم به یاد آوری است که سازمان سارک در دسامبر ۱۹۸۵ توسط هند، پاکستان، بنگلادیش، سریلانکا، نیپال، مالدیف و بوتان تاسیس شد که در اپریل ۲۰۰۷، افغانستان هشتمین عضو آن شد. هدف از تشکیل این اتحادیه، افزایش همکاری های متقابل، میان کشورهای عضو می باشد. برگزاری جشنواره های یادشده در بامیان،

دیگر ولایات از جمله با کابل باید وجدان دولتمردان را به تکان در آورده باشد که چنین مراسم شکوهمند ملی محروم باشند؟

چرا مسیر راه بامیان بدان اندازه نامن باشد و حکومت نیز در تأمین امنیت آن این قدر عاجز باشد که چند شورشگر منطقه ای را نتواند سرکوب کند؟ در نهایت برگزاری جشنواره سارک و جشنواره راه ابریشم در بامیان پیام های بسیار روشن و امید بخش برای مردم بامیان و حکومت

و در کل برای افغانستان دارد. حالا این مسئولیت پذیری دولتمردان است که این وضعیت و فرصت مساعد را درک نموده و

بیش از این نگذارند که بامیان و بامیانی ها در انزوا تاریخی و فرهنگی و سیاسی باقی بمانند. بامیانی می تواند نماد ملی

توسعه و پیشرفت افغانستان محسوب گردد و الگویی باشد برای تمام ولایات. حال دیده شود که حکومت فقط به ظواهر چند روز جشنواره ها اکتفا خواهد ورزید یا این که برای توسعه فرهنگ و هنر کشور و بامیان کانه ای بخود خواهد داد؟

گروه طالبان؛ از رابطه با القاعده تا گفتگوی صلح با حکومت افغانستان

علی قادری

غنی، معاون اول ریاست جمهوری، ژنرال عبدالرشید دوستم و وزیر دفاع در برابر پاکستان واکنش تند نشان دادند. واکنش ها بیانگر آن است که با مرگ ملا عمر و چند دستگی میان گروه طالبان حکومت

با شبکه القاعده هیچ گاه رابطه خود را قطع نکرده بود. بلکه برای استفاده از پروسه صلح رابطه خود را پنهان نگه می داشت. با این اتفاقات گفتگوی های صلح اما، دیگر

است. زیرا، به بعید به نظر می رسد که گروه طالبان با شبکه القاعده قطع رابطه کرده باشد. در زمانه که قدرت سیاسی را به دست داشتند و به خاطر آن ها قدرت و امارت را از دست دادند، بعید به نظر می

با گروه طالبان دارد؟ گفتگو با گروهی که در حال اشعاب است، سودمند است؟ این سوال ها جدی و دارای اهمیت اساسی برای تدرین و پیشبرد مسئله صلح است. در ذیل تلاش می شود به این سوال ها پاسخ داده شود.

او برای مشروعیت بخشی رهبری خود دست به کار های زیادی زده است. از جمله پذیرش بیعت ایمن الظواهری رهبر القاعده. این رابطه بیش از همه مسئله گفتگو های صلح را در حالت تعلیق در می آورد. از پیش شرط های گفتگو های صلح این بود که گروه طالبان با القاعده قطع رابطه نماید.

اکنون که رابطه میان القاعده و گروه طالبان ایجاد شده است، آیا گفتگو های صلح ادامه خواهد یافت. آیا حکومت افغانستان بعد از نشر خبر مرگ ملا عمر علاقمندی به گفتگوی صلح

اعلان خبر مرگ ملا عمر رهبر گروه طالبان باعث دگرگونی ها در سیاست حکومت افغانستان در قبال گروه طالبان و پاکستان و همچنین منجر به ایجاد تنش در درون گروه طالبان شده است. ملا اختر منصور معاون ملا عمر خواهان رهبری این گروه است.

او برای مشروعیت بخشی رهبری خود دست به کار های زیادی زده است. از جمله پذیرش بیعت ایمن الظواهری رهبر القاعده.

این رابطه بیش از همه مسئله گفتگو های صلح را در حالت تعلیق در می آورد. از پیش شرط های گفتگو های صلح این بود که گروه طالبان با القاعده قطع رابطه نماید.

اکنون که رابطه میان القاعده و گروه طالبان ایجاد شده است، آیا گفتگو های صلح ادامه خواهد یافت. آیا حکومت افغانستان بعد از نشر خبر مرگ ملا عمر علاقمندی به گفتگوی صلح

افغانستان دیگر خواهان گفتگو های صلح نیست. زیرا، گفتگوی صلح منجر به ثبات و آرامش نمی شود. مرگ ملا عمر و پنهان نگه داشته شدن آن نشان داد که گروه طالبان اراده مستقل ندارد بلکه کشور های مختلف بر این گروه نفوذ دارد و بدون اراده آن ها قادر به انجام کاری نیست.

در پایان باید گفت که حکومت افغانستان باید به بازی دوگانه گروه طالبان تخطئه پایان بگذارد و نگذارد که دیگر از مجرای گفتگوی صلح آن ها به امتیازاتی دست یابد. به جای هزینه کردن روی گفتگوی صلح که تا هنوز نتیجه عینی و ملموس در کاهش حملات و انفجار و انتحار ها نداشته است، بهتر آن است که این هزینه ها روی سازماندهی و پاسخدهی حملات این گروه مصرف شود. چند دستگی گروه طالبان و روی کار آمدن داعش باعث تضعیف بیشتر این گروه می شود و در نهایت، احتمال این وجود دارد که گروه طالبان برای همیشه از صحنه سیاسی افغانستان خدا حافظی نماید.

سودی برای حکومت افغانستان ندارد. گروه طالبان به صورت مشخص به سه دسته تقسیم شده است. عده ای انشعاب کرده است و به گروه داعش پیوسته است. عده ای جانب ملا اختر منصور معاون ملا عمر را گرفته اند و در حال جنگ، انتحار و انفجار در افغانستان است. تعدادی کمی از گروه طالبان اما، چشم به یعقوب پسر ملا عمر دوخته اند. تا هنوز معلوم نیست که پسر ملا عمر به مخالفت با رهبری ملا منصور ادامه می دهد یا خیر. به هر صورت، این چند دستگی نشان تضعیف شدن گروه طالبان است. بعید به نظر می رسد که ملا منصور همانند ملا عمر بتواند نفوذ اجتماعی و سیاسی کسب نماید.

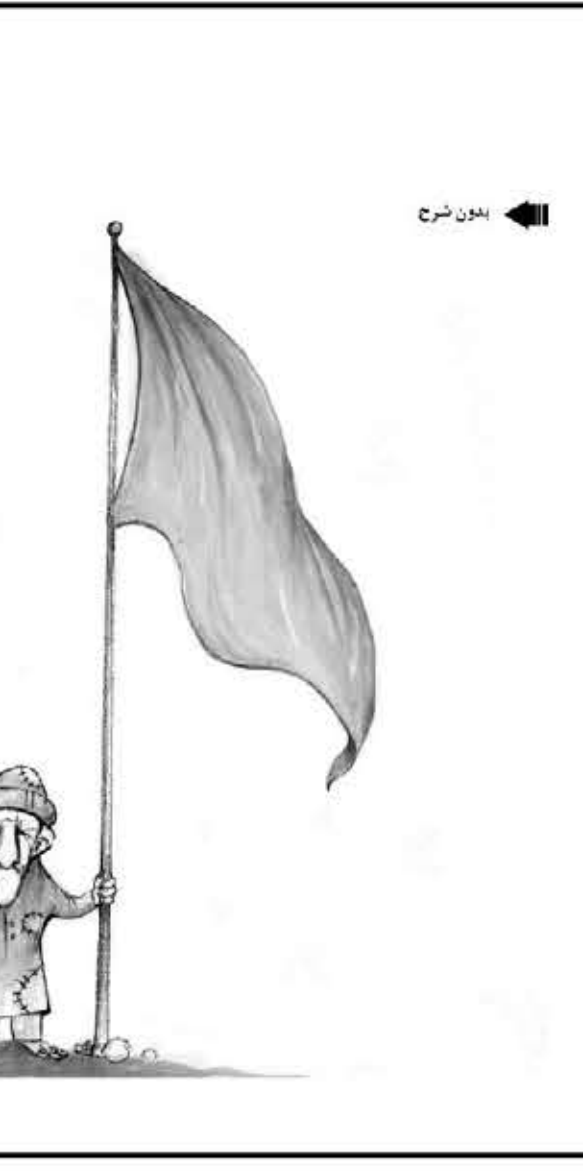
قراین وجود دارد که حکومت افغانستان نیز دیگر به دنبال گفتگوی صلح با گروه طالبان نیست. حملات نخبگان سیاسی بر پاکستان یکی از موارد است. در فرجه زمانی بسیار کم رئیس جمهور اشرف

رسد که در چند سال گذشته به خاطر گفتگوی صلح با آن ها قطع رابطه کرده باشد. اکنون که رابطه شان برعلا شده است، نشان از دو چیز است.

اول: در درون گروه طالبان دو دستگی به وجود آمده است. این دو دستگی باعث شده است که دو طرف برای بالا بردن سطح مشروعیت خود با گروه های جهادی در تقاطع مختلف جهان از تباط برقرار نمایند و حمایت آن ها را با خود داشته باشند. افشا شدن رابطه القاعده و طالبان در زمانه کنونی ناشی از این مسئله است. اما این بدین معنی نیست که گروه طالبان با آغاز گفتگو های صلح با القاعده قطع رابطه کرده باشد.

باور نگارنده بر این است که گروه طالبان بازی دوگانه را در پیش گرفته بود. از یک طرف در صدد پیشبرد جنگ با نیرو های خارجی و حکومت افغانستان بود و از طرف دیگر، به دنبال امتیاز گیری از حکومت افغانستان از مجرای گفتگوی های صلح. آن ها هیچ گاه به دنبال صلح واقعی نبوده است.

کارتون روز

روزنامه افغانان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.
هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد.
مقالات وارده بازنگر داده نمی شود.
مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله یاتگر دیدگاه روزنامه افغانان میباشد.
روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانان است.
www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا
مدیر مسوول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفیظ الله زکی
کار یکتا توریست: خالق علی زاده
دبیران: محمد صالحی، علی اصغر زاهدی
مسئول وب سایت: مهدی صالحی
آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۷-۱۳۷

افغانستان
The Daily Afghanistan
Outlook
AFGHANISTAN
The Leading Print and Online